

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Mredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 1. oktobra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 115.

Dr. Fran Windischer:

Obrtno pospeševanje in obrtniški krediti.

V gospodarstvu je obrtniškem stanu odmenjena važna naloga. Znamenit faktor tvori tudi v našem srednjem stanu že po svoji številnosti. Okoli 24.000 znaša število obrtnikov v Sloveniji. Blagostanje tolikoštevilnega gospodarstva je odlične važnosti za ves naš gospodarski položaj. Obrtni stan je poklican, da pripravlja prehod do industrije. Kar je zdravo in čvrsto, ima v sebi zvanje, da se širi in da raste. Izkušnja kaže pri nas in drugod, da so navadno zdrava tista podjetja, ki so se razvijala postopoma in racionalno. Ne mudi se jim, po Zupančičevo rečeno, in delajo po redu in premišljeno. Obrtniški stan je velike pomembnosti za našo gospodarsko prihodnost. Poklican je, da nam vzgaja pomlad. Da je obrtni narasčaj dober, na tem je ne samo naši ožji domovini, marveč tudi vsem tistim krajem naše države, ki so v obrtnem pogledu iz umljivih razlogov napram nam v zastanku. Število obrtnega pomladka je izdatno, kakor je tudi dokaj veliko število obrtnih pomočnikov.

Ocenili bi število na 20.000. Samo zdrav in gospodarsko trden gospodar mora vzgajati dober narasčaj. Poleg praktične šole pri mojstru igra važno ulogo pouk v strokovni šoli. Strokovni pouk se širi v zadnjem času pri nas navzlic denarnim težočam. V tem pogledu nam bo treba v bodoče smotreneje postopati ter po gotovem predarku in načrtu uravnati strokovni pouk. Treba bo skrbeti, da pride enotnost v te šole, ki naj izpopolnjujejo praktično vežbanje pri mojstru. Boljše je manj šol, pa dobrih nego veliko, če pa so v zadregi za svoj obstanek zbog pomanjkanja denarja ali vsled pomanjkanja večjih učiteljev. V tem pogledu bo treba misliti na to, da si s prirejanjem posebnih učnih tečajev zagotovimo potrebne učitelje. O tem se razmišlja tu in tam, pa mislimo, da bo v doglednem času mogoče oživotvoriti poseben pouk za učitelje v tečajih, sličnih onim, katere je pri nas začel zaslužni prijatelj obrtništvu pokojni Ivan Šubic.

Našemu obrtniku, ki je že v praksi, je potrebno dati prilike, da izpopolnjuje

in dovršuje svojo strokovno izobrazbo. Obrtnemu pospeševanju, praktično urejenemu, se pri nas odpirajo vedno nove naloge. Razpoložna sredstva so sedaj premajhna, pa spričo važnosti vprašanja vendar sodimo, da bo treba napeti vse sile, da premostimo gnotne težave ter razširimo in poglobimo obrtno pospeševanje. Naš obrtnik ne sme omagati. Razmere so vedno težje in je v trdem boju za obstanek treba res dobro kvalifikovanih rokodelcev. Računati moramo z dejstvom, da se ulegne skoro povečati pritisk od severa, ko stopijo v veljavo trgovinske pogodbe, ki bodo promet in naseljevanje lajšale. Posvetiti bo treba posebno pozornost tudi vprašanju, kako si obrtnik nabavlja svoje orodje in potrebščine, ki jih doma ne delamo, iz naprednejših zemelj po čim nižji ceni. Krivo bi bilo, če bi prihajal od severa mogoč prinašati seboj svoj instrumentarij carine prosto, dočim bi naš obrtnik moral nositi pezo carinskega bremena. Naš obrtnik je ukazeljen in je z veseljem segel po priliki, ki se je baš ta mesec nudila obrtnikom v informacijskih tečajih v Mariboru in Ljubljani. Premišljeno izvajanje obrtnega pospeševanja z zadostnimi sredstvi prinese vsekakor lep in zdrav napredek našemu stremečemu rokodelcu.

Veliko važnost igra v obrtniškem življenju vprašanje obrtnega kredita. Vprašanje obrtnega kredita ni lahko zadovoljivo rešiti, ker gre pretežno za gospodarsko šibke gospodarje, ki težko nudijo večje jamstvo. Vprašanje obrtnega kredita upanja stopa v ospredje pri teh kreditih. V letih po vojni je bilo obrtniku za kredit posebno težko, ker je manjkalo denarja in ker se v dobi inflacije ob velikih poslih večji zavodi niso radi pečali s tako skromno kupčijo. Najhujši časi so v tem pogledu pač za nami. Pomanjkanje denarja je popustilo, narobe zavlada je precejšnja obilica. Cena denarja pada in je upanje, da prihajamo do zmagljivejših prilik. Draginja se je zlomila takorekoč samaposebi, kakor se zlomi prehud mraz. Prizadevanje naših gospodarskih krogov, osobito Zbornice za trgovino, obrt in industrijo je uspelo, da je pričetkom letošnjega leta tudi Narodna banka omogočila dajanje obrtniških kreditov. Začetek je bil majhen, ali led je prebit. Za ljubljansko in mariborsko oblast so na raz-

polago le mali zneski v celoti, pa tudi posamezni obrtniški prošnjik ne more dobiti več nego 5000 Din. Poslovanje s temi krediti gre vobče gladko od rok in brez posebnih težav in je upanje, da mogočni upnik po dobrih izkušnjah pokaže za bodočnost večjo ustrežnost. Vpoštevajoč praktične potrebe je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo nedavno tega zaprosila vodstvo Narodne banke v Beogradu, da poveča razpoložne kredite za obrt-

nike pri filijalki v Mariboru in Ljubljani ter da hkratu dovoli posameznim prošnjikom kredite do vsaj 10.000 Din. Upajmo, da se akcija posreči. Denarne prilike so sedaj pri Narodni banki kakor sicer na denarnem trgu boljše in je mogoče izposlovati si tudi za trgovsko in industrijsko potrebo novih kreditov. Krog interesentov se tako širi, dočim za že obstoječe kredite ni lahko doseči povišanja.

Konferenca glede zaposlitve inozemskih delavcev.

Stroga in deloma protizakonita praksa, ki se je pri nas uvedla pri izdajanju dovoljenj za zaposlitev inozemskih delavcev, je izzvala v zadnjem času energične proteste tudi s strani diplomatskih zastopnikov inozemskih držav, od katerih so nekatere grozile z izgonom jugoslovenskih delavcev, zaposlenih na njih teritoriju. Na intenzivne intervencije ministrstva zunanjih del je ministrstvo za socialno politiko sklicalo interministerialno konferenco, da se to vprašanje vsestransko prouči in določi smernice, ki bi jih bilo držati pri dovoljevanju zaposlitve inozemskih delovnih sil.

ljek pred- in popoldne v ministrstvu za socialno politiko v Beogradu.

Vodil jo je min. za soc. pol. g. Simonović sam, udeležili so se je minister g. dr. Rybař v imenu ministrstva inozemskih del, ministrstva trgovine in industrije, ministrstva za šume in rudnike, nadalje zastopniki trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic, Centrale industrijskih korporacij, Zvez inozemskih in Zveze delavskih zbornic.

Po pozdravu ministra za socialno politiko g. Simonovića je minister g. dr. Rybař, čegar intervencije so dale pravzaprav povod za sklicanje konference, podal o vprašanju izčrpen referat. Navajal je, da so se ponovili primeri, ko so posamezne oblasti zahtevale, da delavec, kateri prosi za zaposlitev, prosi prej za državljanstvo, odnosno, da so zavračale prošnje za dovolitev zaposlitve, ker da prosilec ni prosil za opojno, kar je iz-

recno protizakonito. Nadalje je minister g. dr. Rybař izvajal, da govori § 103. zakona o zaščiti delavcev o »dovajanju« inozemskih delavcev, tedaj se imajo določila zakona izvajati samo glede novih delavcev, nikakor pa glede onih delavcev, ki so že v državi. Tudi ni vporabiti ta zakonska določila glede onih, kateri izvršujejo posebej višje vrste in katerih ni v smislu zakona o zaščiti delavcev prištevati k pomožnemu osebju. Slednjič je minister g. dr. Rybař opozoril na možnost represalij, s katerimi bi se moglo našemu življu, zaposlenem v inozemstvu, zelo škoditi. Število pri nas zaposlenih inozemcev je mnogo manjše od števila jugoslovenskih delavcev, ki so zaposleni v inozemstvu. Z repatriacijo naših v inozemstvu zaposlenih delavcev, ki se naprtilo državi davek, ki bi prav občutno obre-

Minister g. dr. Rybař je nato podal interesantno sliko razmerja inozemcev, zaposlenih pri nas in jugoslovenskih delavcev, zaposlenih v inozemstvu. Razmerje nas prav resno svari, da smo v tem oziru zelo oprezni.

Po končanem referatu ministra g. dr. Rybařa se je odprla o predmetu debata, katere se je udeležila večina prisotnih zastopnikov. Navajalo se je, da je počasnost procedure zelo škodljiva za posamezne industrijalce, da se pri podelitvi dovoljenj za zaposlitev tujcev dela nesistematično, brez vsakega programa. Pred vsako rešitvijo se naj poleg delojemalskih organizacij zaslišijo tudi delodajalske. Obžalovati je, da se ne dela razlike med beguncem in drugim delavcem.

LISTEK.

Dr. Rudolf Andrejka:

K zgodovini tujskega prometa.

(Nadaljevanje.)

Naslonivši se na že obstoječe organizacije za povzdigo tujskega prometa na Bledu, v Bohinju in v Postojni so ti moške ustanovili dne 24. junija 1905 Zvezo za povzdigo tujskega prometa na Kranjskem. Prvi predsednik ji je bil Trnkoczy, prvi podpredsednik dr. Vinko Gregorič, blagajnik tedanj profesor dr. Tominešek, tajnik dr. Rudolf Marn, njegov namestnik g. Iv. Gärtner, odborniki pa: dr. Vladimir Foerster, dr. Valentin Krisper, okrajni glavar postojnski Štefan Lapajne, hotelir Jakob Peternel, ravnatelj kmet. družbe Gustva Pirc, stolni kanonik Ivan Sušnik, deželni odbornik Peter Grasselli, ravnatelj Josip Prosenec in župnik Ivan Piber v Bohinjski Bistrici. Podpredsednika je malo potem nadomestil prof. Franc Orožen, odbornik Lapajnetja pa tedanj okrajni komisar v Postojni dr. Rudolf Andrejka.

Mlada Zveza se je z občudovanja vredno žilavostjo in odločnostjo lotila svojega programa. Gradila je takorekoč od zgoraj, kjer razena delavnih društev za povzdigo tujskega prometa na Bledu in za

privabitev tujcev v Bohinju ter jamske komisije v Postojni ni bilo po celi Kranjski lokalne organizacije, ki bi se bavila s pospeševanjem tujskega prometa. Zveza jih je v kratki dobi dveh let ustvarila in to v Boh. Bistrici, v Gorjah, v Mojstrani, v Kranjski gori, v Radovljici, v Kamniku itd. V teh društvih se je resnično in mnogo delovalo in ta društva so tvorila trdno podlago za Zvezino akcijo. Posebne zasluge za krepko delovanje so si stekli župnik Ivan Piber, nadučitelj Humek in gostilničar Ravhekar v Boh. Bistrici, hotelir Peternel, trgovec Repé in dvorni svetnik Ferjančič na Bledu, restavrtor Zumer in nadučitelj Zirovnik v Gorjah, nadučitelj Jeglič in hotelir Šmenc v Mojstrani ter dr. Tičar v Kranjski gori.

Lično in smotreno opremljena soba v depandanci hotela Lloyd z vhodom iz Miklošičeve ceste je bila zibelka vseh neverjetno številnih akcij, ki so izhajale iz Zveze. Ondi so se vršile skoraj vedno polnoštevilno obiskane seje odbora, ondasi delali nje marljivi tajniki H. Lindtner, dr. Marn, Gärtner, Alf. Mencinger, Karl Govekar in dr. in njim podrejeno oseboje požrtvovalno in nesebično pod izkušenim vodstvom svojega, rekel bi, generalštabnega šefa dr. Krisperja po 6, 8 in še več ur na dan.

Ali se smemo potem čuditi uspehom te mlade organizacije, ki jih je žela takoj prva leta po svoji ustanovitvi?

Zveza izda že l. 1906 poučno propagandno brošuro: »Kako je mogoče povzdigniti tujski promet« v 4000 izvodih, osnuje posredovalnico za letoviška stanovanja, ustanavlja prometna društva, priredi v Londonu razstavo tedaj v inozemstvu popolnoma nepoznane Kranjske, ter si steče zahvalno priznanje angleške vlade, priobči mimogrede še na milanski razstavi del londonskega materiala, l. 1907 prireja že krasno uspele shode po Gorenjskem, osobito na Bledu, se udeleži zopet mednarodne športne razstave, tokrat v Berlinu ter odnese odtod odlikovanje z zlato medaljo in častno diplomu, pošilja reklamne članke in slike v angleške, švicarske, južnonemške in dunajske liste, izda krasen album »Kranjska« v 7000 izvodih, tiskan pri tvrdki Orel & Frisli v Zürichu, izda lep stenski plakat »Kranjsko« s slikami 13 najlepših krajev, privabi angleške časnikarje na Bled in Bohinj že 3, 4 leta po otvoritvi bohinjke železnice, organizira hotelskodelniško družbo Triglav v Bohinjski Bistrici, poskrbi regulacijski načrt za okolico Bohinjskega jezera, itd., itd.

Leto 1908 je pravo rekordno leto za

»Zvezo«. To leto se ustanovi po inicijativi »Zvezec« Gostilničarska zadruga za Kranjsko, skupno ž njo izdaja Zveza izvršno urejani list »Promet in gostilna« pod uredništvom Alfonza Mencingerja; obenem organizira točni hotelski kataster, priredi poučno potovanje gostilničarjev na Dunaj, ki rodi vsled izvrstnega poduka izkušenega dunajskega hotelirja in ravnatelja gostilniške šole na Dunaju Hessa najlepše sadove. Stori se prvi koraki za ustanovitev gostilničarske šole s priredbo podučnih kuharskih tečajev. Za povzdigo zimskega športa v Bohinjski Bistrici se ustvari s pomočjo znanega strokovnjaka dr. Rzihe sankališče Belvedere ter izdado lični plakati o zimskem športu; istega leta se povodom jubilejskega spreveda narodnih noš na Dunaju organizira zanimanje in gojitev narodne noše, ki je že polagoma izumirala in degenerirala, napravi se nešteto fotografskih posnetkov ne samo običajne gorenjske ženske narodne noše (z avbo in pečo) ampak tudi ljubke blejske in gornje-savske zavijače, stare noše gorenjskih pastirjev, pa tudi belokranjskih noš. Zveza izda posebno tiskano navodilo o gojitvi in nošenju pravih narodnih noš in posveča svojo pozornost tudi domačemu slovenskemu slogu kmetskih hiš itd.

(Dalje sledi.)

Po končani debati je minister za socialno politiko g. Simonović resurmiral vse predloge in je izjavil, da bo izdal nov pravilnik, v katerem se bo absolutno naslanjal na predložene mu želje. Zlasti bo upošteval:

Dovolitev zaposlitve in vsa določila, ki se izdajo na podstavi § 103. zakona o zaščiti delavcev, ki ne morejo veljati za cne, ki so bili zaposleni v naši državi že predno je stopil zakon v veljavo (14. junija 1922). Naj taki delavci, ki jim je bila prošnja zavržena, prošnjo obnovijo. Tudi bo treba v pravilniku vzeti posebne ozire do beguncev, vendar bo treba tu revizije beguncev. Pravilnik se naj ne nanaša na one, ki opravljajo posle višje vrste, ki stoje na čelu podjetja kot ravnatelji ali vodje. Pri dovojanju inozemskega kapitala bo treba pustiti inozemcu zaposlitev zaupnikov, ako bo ta zahteval.

Tudi bo treba jemati poseben obzir na one, kateri hočejo ustanoviti pri nas kako novo podjetje, vendar bo treba tu postaviti gotove meje, da se tega ne bo zlorabljalo.

Procedura se mora pospešiti. Zaslizati se mora tako delojemalsko stanovska korporacija, kakor tudi delodajalska. Dovoljevati je zlasti za specialiste daljše roke.

To bi bile smernice, katerih se bo držal minister za socialno politiko pri izdaji novega pravilnika za ureditev zaposlitve inozemskih delavcev. Pravilnik bo, po izjavi g. ministra, izšel v najkrajšem času. Medtem pa ima ministrstvo notranjih del suspendirati izvršbo odgovorov, ki jih je v zadnjem času že odredilo.

Splošne dolžnosti davko-plačevalcev v IV. četrtletju 1925.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani).

I. Stanovanjski izkazi.

Do dne 30. novembra t. l. morajo vsi skli oblasti vložiti sami ali po svojih namestnikih pri pristojnih davčnih oblastvih hišne in stanovanjske izkaze, če so hiše dane v najem, za v najem neoddana poslopja pa zaznamek prebivalcev takih poslopj. Tiskovine se dobivajo brezplačno pri vseh davčnih oblastvih in davčnih uradih.

II. Davek na zaslužek telesnih delavcev.

S 1. aprilom t. l. se je uvedel v naši državi davek na zaslužek onih telesnih delavcev, ki so stari nad 18 in izpod 65 let, ako zaslužjo na leto preko 5000 Din. Izvzeti so le sezonski delavci (dninarji). Za telesne delavce, ki so zavezani temu davku, se smatrajo poleg poslov in slug vsi obrtniški in trgovski pomočniki in vajenci, industrijski delavci itd. brez ozira na spol. — Davek, ki naj nadomesti dohodnino, znaša s pribitki, invalidskim davkom in vojaško komorsko doklado vred 3.3% od kosmatega zaslužka. Davka pred se edino zaslužek za žezurno delo. Zaslužku pa je prišteti tudi naturalne prejemke. Glede ocene naturalnih prejemkov je generalna direkcija neposrednih davkov odredila, da se mora vrednost proste hrane gibati med 240 do 480 dinarjev, vrednost prostega stanovanja pa med 60 do 120 Din mesečno.

Za davek jamčijo delodajalci. Za telesne delavce, ki so v službi podjetniških, stavbenih, industrijskih in tovarniških obratov sploh, dalje v hotelskih in restavracijskih podjetjih in v veletrgovinah, pobero delodajalci davek ob izplačilu zaslužka in ga s posebnim seznamom v dveh izvodih odpremiyo davčnemu uradu takoj po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci morajo za vsakega delavca ob sprejemu v službo tekom leta predložiti davčnemu oblastvu prijavo za odmero davka. Davčno oblastvo odmeri na podlagi prijave davek in delodajalec mora odmerjeni davek v četrtletnih obrokih odpremiyti davčnemu uradu z davčno knjižico dotičnega delavca. Do konca januarja vsakega leta pa morajo taki delodajalci predložiti prijavo o zaslužku, izplačanem delavcem v preteklem letu. **Ti delodajalci pa so, upraviče-**

ni, ako to želijo, davek — enako kot veleobrati — odpremiyti mesečno s seznamom.

Do kdaj in na kak način je odpremiti davek za nazaj in podrobnosti za odpremo tega davka v bodoče objavi finančna delegacija v Ljubljani v najkrajšem času s posebnim razglasom v Uradnem listu.

III. Davek na poslovni promet.

Davčni zavezanci, ki so dolžni voditi za davek na poslovni promet knjigo opravljenega prometa (poleg podjetij, ki javno polagajo račune in družb z omejeno zavezo vsi obrati, katerih promet je presegal v letu 1923 vsoto 360.000 Din), so dolžni odpremiti davek za III. četrtletje 1925 do 30. oktobra 1925 in hkratu predložiti prijavo.

Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene in rednostnih glob.

Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

IV. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. novembra dospo v plačilo vsi direktni davki za IV. četrtletje 1925. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjavati, ako se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunavati poleg 12% zamudnih obresti še za opomin 4% terjanege zneska.

V. Dopolnilna prenosna taksa.

Od dopolnilne prenosne takse v letnem znesku nad 500 Din je plačati tretji obrok od 1. do vštetege dne 15. oktobra 1925. — Kdor ne položi predpisane vsote v določnem roku, plača poleg redne takse 12% obresti in kot kazni še dvakratni znesek nepoložene takse.

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast
znamke **J. P.** znamke

Lasni izdelek tvrdke
JANKO POPOVIČ v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna posrežba! — Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

75 letnica podmorskega kabla ali brzojava.

Petinsedemdeset let je preteklo letos, odkar so položili prvi podmorski brzojav ali kabl med Anglijo in Francijo. Načrt za brzojavni kabl med Anglijo in evropsko celino se je porodil leta 1840; tedaj je Wheatstone v angleški zbornici sprožil to misel. Da je mogoče pod vodo brzojaviti, je dokazal leto prej predstojnik angleškega brzojavnega urada v Indiji, položivši 2500 m dolg brzojav v vodo izliva reke Ganges. Preden se je pa izpeljal Wheatstonov načrt, je preteklo še dosti vode in so se izvršili prej še različni drugi poskusi. Leta 1842 je položil Morse kabl v newyorškem pristanišču in je nasvetoval celo zvezo med Evropo in Ameriko, za one čase naravnost predrzno misel. Leta 1845 je položil Cornel kabl na dnu reke Hudson v Ameriki; leta 1846 je zvezal profesor Hay dve ladiji v angleškem pristanišču Portsmouth po kablu s celino in je še isto leto položil kabl med Anglijo in otokom Wight. Leta 1848 je sledil Dunajčan Siemens s kablom v Renu, nato Armstrong in Walker z manjšima kabloma v Ameriki in ob angleški obali. Večinoma je bila pri teh poskusih žica ovita z gutaperčo in se je pokazala uporabljivost gutaperče kot prav dobrega izolacijskega sredstva. Sedaj ni bilo za polaganje večjih kablov nobene ovire več.

Brett je zbudil Wheatstonov načrt in je osnoval v Parizu posebno družbo v ta namen. Napravili so 1.8 mm debelo bakreno žico in so jo ovili s 5 mm debelo plastjo iz gutaperče, ob obrežju pa še s svinčnim ovojem.

Parnik »Galiath« je 28. avgusta 1850 brez vsake nezgode spustil v desetih urah kabl na dno morja med Doverom na Angleškem in rtičem Gris Nez na Francoskem. Kabl je prav dobro posloval, prihodnjega dne pa je odnehal. Videli so, da se je na francoski obali gutaperča obdrnila. To je bila seveda malenkost in so škodo brž popravili. Kmalu so položili drugi kabl, ki je postal vzor vsem poznejšim. Obstojal je iz štirih bakrenih žic, kojih vsaka je bila z gutaperčo osamljena, vmes so bila pa vlakna konoplje, in vse skupaj še v dolgih ovijih ovito z desetimi železnimi žicami za obrambo. S tem kablom se je začel na zemlji nov čas, drug za drugim so legali novi kabli na dno morja in so kmalu zamrežili vso zemljo. Meseči in tedni so se skrčili v minute in sekunde. Ob otvoritvi velebritanske razstave v Wembleyu je lani ob gromu povzpel angleški kralj — obenem indijski cesar — po vseh delih angleške države to-le pozdravno brzojavko: »V tem trenutku sem otvoril britansko državno razstavo. Jurij, kralj in cesar.« To je bilo ob 11. uri 49 minut in 35 sekund. Po vsej državi so imeli že poskrbljeno, da je bil brzojav pripravljen in je bila zveza zagotovljena. Izključno po angleški zemlji in samo po angleških kablilih je šla ta brzojavka, okoli in okoli sveta, napravila je pot 80.000 kilometrov. Prišla je nazaj v London ob 11. uri 50 minut in 55 sekund, od oddaje je bilo preteklo torej ravno 80 sekund. Prepis brzojavke so nesli kralju, ki je stal še prav tako pod baldahinom kakor pri oddaji. Kakšen napredek v 75 letih!

Neupravičena uporaba stanovskega naslova »inženjer« (Ing.) in preprečevanje zlorab.

Udruženje jugoslovenskih inženjera i arhitekta — Sekcija Ljubljana opozarja, da je uporaba stanovskega naslova »inženjer« zakonito zaščiten z naredbo z dne 14. marca 1917, drž. zak. št. 130 tako, da smejo le upravičenci postavljati pred svoje ime in priimek kratico »Ing.«. Neupravičena uporaba tega naslova ter vsaka drugačna uporaba besede inženjer v kakršnihkoli označbah in službenih nazivih kakor n. pr. »inženjersko podjetje«, »nadinženjer«, »inženjerska pisarna« in podobno, je po tej naredbi pod kaznivo prepovedana.

Upravičenci za uporabo stanovskega naslova »Ing.« so pa le oni, ki so položili vse državne izpite na tehniški visoki šoli oziroma na visoki šoli tehniške smeri ter imajo torej popolno akademsko izobrazbo. Izjeme od tega pravila so se dovoljevale le v prehodni dobi.

Vzlic tej naredbi se pa množe slučajji, da si neupravičene osebe, v prvi vrsti tujei, ki včasih nimajo niti nižje tehniške izobrazbe, prolizakonito laste naslov »inženjer«. Domači inženjerji, predvsem oni, ki so pravkar položili izpite, v pre mnogih slučajjih zastoj iščejo službe pri raznih podjetjih, ki zaposlujejo včasih celo take tujee, kateri si neupravičeno laste naslov »inženjer« ter jih proglašajo za nenadomestljive »specialiste«. Sploh je izraz »specialist« v tej ali oni tehnični stroki oni plot, za katerega se mnoga, pod tujim vplivom stoječa podjetja skrivajo vselej, kadar se jih po zakonu sili na odpust inozemcev, katerih mesta naj bi zavzeli domači inženjerji. Treba je pa pomisliti, da so ti »specialisti« nekoč tudi bili začetniki. So med njimi tudi taki, ki so pred kratkim šele v Jugoslaviji začeli svojo specialno karijero. Ako se natančneje preiščejo njihove sposobnosti, se pride navadno do rezultata, da je dotičnemu podjetju zopet uspešno zaposliti tujca, ki odjeda kruh najmanj ravno tako sposobnemu domačemu inženjerju, ki se pod takimi okolnostmi zastoj peha za boro službo in obupuje nad uspešnostjo tozadevnih zakonitih določil.

Udruženje jugoslovenskih inženjera i arhitekta — Sekcija Ljubljana s

skrbjo opazuje naraščanje težkoč, ki jih morajo premagovati domači inženjerji pri iskanju služb v tuzemstvu. Vsi nezaposleni inženjerji se vabijo, da takoj sporoče tej Sekciji svoje točne naslove z navedbo stroke, kdaj in kje so položili izpite. Isto naj store odslej vsi inženjerji, ki postanejo brezposelni in vsi na novo absolvirani inženjerji. Sekcija Ljubljana neobhodno rabi pregled nezaposlenih domačih inženjerjev v teški borbi za zakonito zajamčene pravice domačinov. Vsi inženjerji, kateri doznajo za neupravičeno uporabo naslova »inženjer«, naj to vselej javijo podpisani Sekciji, ki bo zahtevala, da se kršenje zakonite naredbe kaznuje.

Udruženje jugoslovenskih inženjera i arhitekta — Sekcija Ljubljana.

Trgovina.

Cene v veletrgovini na Češkoslovaškem. — Po uradnih podatkih so se cene v veletrgovini na Češkoslovaškem tekom meseca avgusta t. l. dvignile za 0.8%. Indeksna številka, preračunjena na podlagi predvojnih cen, se je zvišala od 993 na 996 točk. Na zlato pariteto ameriškega dolarja preračunjeno se je zvišal indeks od 141.6 na 145 točk.

Cena za svilo raste. — V dobi zadnjih šestih tednov se je sirova svila na Francoskem podražila za 30%. Cene gotove svile so se v Lyonu dvignile za 15 do 20%.

Draženje železa v Ameriki. — Po vesteh iz Njujorka se je v Ameriki podražil koks za 1 dolar. Ta podražitev je imela za posledico, da se je sirovo železo dvignilo v ceni za 50 centov.

Izvoz žita iz Poljske. V avgustu se je izvozilo iz Poljske preko Gdanskega 15.000 ton žita v vrednosti 40 milijonov zlatnikov. V zadnjih dneh je šlo v Skandinavijo, Holandsko in Češkoslovaško 8000 vagonov rži.

Izboljšanje poljske trgovinske bilance. Za avgust prerokovano izboljšanje poljske trgovinske bilance se je uresničilo. Uvoz je padel od 173.2 milijonov zlatov v juliju na 116.4 milijonov zlatov v avgustu. Izvoz nasprotno pa je napredoval od 86.7 milijona zl. v juliju na 104.4 milijona v avgustu, tako da se je pasivnost trgovinske bilance v teh dveh mesecih znižala od 86.5 na 12 milijonov zlatov. Septembirska bilanca utegne izpasti še ugodnejše; kajti na avgustovo bilanco je močno vplival uvoz živil v iznosu 25 milijonov zlatov, ki pa ga v septembru najbrže ne bo več.

Izvoznikom cereali in zelenjav v Trst se naznanja, da je borzni senzal Giovanni Maserano, Terdjesteo 12, tudi zaprišežen strokovnjak pri tržaški borzi in se priporoča kot tak za posredovanje za primer sporov.

Industrija.

Nezgode v naših industrijskih podjetjih. — Ministrstvo za socialno politiko je pred kratkim izdelalo statistiko o nezdodah v industrijskih podjetjih v zadnjih 5 letih. V l. 1920 se je od 36.027 oseb poškodovalo 804, smrtno ponesrečilo pa 32. Naslednje leto se je od 101.866 delavcev ponesrečilo 452 delavcev, od teh 81 smrtno. Leta 1922 je bilo v naši industriji zaposlenih 128.733 delavcev. Od teh se je ponesrečilo 2715, od teh 100 smrtno. Leta 1923 se je od 168.476 delavcev ponesrečilo 6295 oseb, od teh 193 smrtno. Lansko leto se je število delavcev dvignilo na 175.607. Od teh se jih je v podjetju smrtno ponesrečilo 144, telesno pohabilo pa 7297 oseb.

Cinkarna d. d. v Gabrju pri Celju ima svoj II. redni občni zbor dne 23. oktobra 1925 ob 17. uri v pisarniških prostorih v Gabrju pri Celju.

Nezaposlenost na Češkoslovaškem. — Po uradni statistiki se je na Češkoslovaškem število nezaposlenih oseb tekom meseca julija t. l. zvišalo od 40200 na 42.036.

Proizvodnja umetnih gnojil v Češkoslovaški. Od umetnih gnojil se proizvaja v Češkoslovaški superfosfat, Tomasova moka, kostna moka, žveplenokisli amonjak in od leta 1918 apnenčev dušik. Samostojna je samo industrija superfosfata. Proizvodnja ostalih gnojil je tesno zvezana z drugimi industrijami. Na visku stoji produkcija superfosfata, v manjši meri kot nekdanj se proizvaja To-

masova in kostna moka ter žvepleno-kisli amonijak, nezadovoljiva pa je produkcija apnenčevega dušika. Tozadovna tovarna v Falkenau se je pred kratkim rekonstruirala, da se produkcija dušika postavi na najmodernejšo bazo. V Bratislavi se postavi nova tovarna za superfosfat. Interesirani krogi Češkoslovaške se bavijo sedaj živahno z vprašanjem povečanja dušikove industrije z ustanovitvijo novega obrata za proizvodnjo sintetičnega dušikovega gnojila.

Nova tovarna usnja. Kakor javljajo iz Velikega Bečkereka, se je tam osnovala večja tovarna usnja.

Denarstvo.

Čekovna vplačila na položnice inozemskih imetnikov računa niso več omejena. Ravnateljstvo podružnice poštne hranilnice v Ljubljani, naznanja, da je finančno ministrstvo z odredbo št. 21.310 z dne 25. avgusta 1925 preklicalo doseženo omejitve vplačil na čekovne položnice inozemskih imetnikov računa. Odsihmal sprejemajo pošte vplačila na položnice inozemskih imetnikov računa brez vsakršne omejitve zneska.

Najetje kmetijskega posojila v Rusiji. Sovjet narodnih komisarjev S. U. se bo pečal v kratkem s predlogom finančnega komisarijata o razpisu drugega kmečkega posojila, ki naj bi se podpisalo do 1. novembra t. l. Obligacije novega posojila bodo proste vsakega davka in se bodo vporabljale lahko za plačilo davkov. Narodni komisar za domačo trgovino je ukazal zadrušnim organizacijam izvršiti subskripcijo na nekatere industrijske produkte, ki ne prihajajo na trg. Podpisniki bodo dolžni položiti nadkup pri podpisu 10 do 15 odstotkov zneska za naročeno blago.

Živahno emisijsko delovanje v Italiji. V Italiji je zaznamovati živahno emisijsko gibanje. V avgustu je bilo sestavljenih 177 industrijskih podjetij z glavnico 95.35 milijonov lir. 116 podjetij je povisalo glavnico v znesku skupno 275.27 milijonov lir.

Popravek poljskega zlatnika. V enakem tempu, kakor je preje padal, se je poljski zlatnik začel zadnje dneve zopet popravljati. Intervencija Poljske banke je imela znaten uspeh in reakcijo na vseh inozemskih denarnih tržiščih.

Hipotekarni krediti na Madžarskem. V zadnjih tednih se opaža, da so budimpeštanske velebanke zopet začele živahno delati hipotekarne posle. Ta poslovna panoga pridobiva zopet veljavo, ki jo je imela pred vojno. Večinoma se dajejo hipotekarni krediti sedaj samo še na 6 oziroma 8 mesecev; vendar nudijo nekatere banke hipotekarno posojilo tudi že na dve leti. Ravnateljstvo Ogrske splošne kreditne banke organizira sedaj svoj hipotekarni oddelček in bode v kratkem pričelo pogajanja z ameriškimi finančnimi krogi. Pričakuje se, da bo ta banka kmalu nastopila z veliko akcijo na polju podeljevanja hipotekarnih kreditov.

Dolgovi Avstrije. Koncem leta 1925 bodo znašali dolgovi avstrijske republike skupno 2483 milijonov šilingov, torej 47 milijonov več, kakor leta 1924. Od tega zneska odpade 1058 milijonov na posojila Zveze narodov, ostalih 1030 milijonov pa na druge valutne dolgeve.

Carina.

Težave pri znižanju madžarskih carinskih tarifov. V madžarskih gospodarskih krogih se opozarja na težkoče, ki se kažejo pri znižanju carinskih tarifov v Madžarski. Ko so sestavili in uveljavili novo carinsko tarifo, se je reklo, da imajo služiti visoke postavke samo kot borza za trgovska pogajanja sosednjimi državami in da se lahko znižajo s kompenzacijo. Madžarski industrijski krogi pa sedaj naenkrat močno pritiskajo na trgovskega ministra in zahtevajo, da se proti pravim znatnim koncesijam, ki jih naj nudijo Ogrski druge države, smejo postavke avtonomnega tarifa znižati kvečjemu za 5%. To zadržanje industrijev seveda znatno ovira trgovska pogajanja z različnimi državami.

Promet.

Popust za prevoz našega blaga na madžarskih železnicah. S 1. oktobrom stopi v veljavo jugoslovensko-madžarska pogodba o prometu. Mi dajemo Madžarom znaten popust za prevoz blaga preko na-

šega ozemlja v pristanišče Reko in Trst. Madžari pa nam nudijo ugodnosti pri prevozu našega blaga preko Maržarske osobito glede živine, žita, sode, rude in sirovega železa. Popusti znašajo za blago, ki gre v prvi razred 40 odstotkov, za drugi razred 35 odstotkov, iz razreda A in specialne tarife (izvzemši žito in moko) 35 odstotkov, za blago B 20 odstotkov.

Razstava letal v Beogradu. Aeroklub v Beogradu priredi v mesecu oktobru v Beogradu veliko razstavo letal. Razstavljenih bode kakih 20 letal, med temi letala starega tipa, kakršna so uporabljali za obleganje Skadra, pa letala najnovejše konstrukcije. Za časa razstave se bodo vršile razne privlačne prireditve, tako n. pr. predvajanja strmoglavih poletov zrakoplovcem.

Zahteve po izvoznih tarifih na žito v Madžarski. Madžarski gospodarski krogi zahtevajo, da se radi olajšave izvoza dovolijo izvozni tarife za žito. S tem bi se prevozni stroški znatno znižali, tako da bi se mogli produkti prodajati v inozemstvu dokaj ceneje.

Strokovno šolstvo.

Komercialni tečaji na trg. akademiji v Ljubljani. Pri vpisovanju 25. sept. se je oglasilo premalo število slušateljev, da bi se mogli tečaji za leto 1925/26 otvoriti. Vsi priglasienci bi zelo obžalovali, če bi jim ne bila dana prilika za nadaljnjo strokovno izobrazbo. Zato so prosili, da se vpisovanje preloži na petek, dne 2. oktobra 1925 ob 7. uri zvečer (na dvo-razredni trgovski šoli, Kongresni trg 2/I.).

Ponovno se torej razglašajo: poučuje se knjigovodstvo, dopisje, menično pravo in nemška stenografija v večernih urah do konca marca 1926. Sprejme se vsak (tudi gospe in gospodične), ki se hoče v trgovskih vedah dalje izobraziti.

Vpisnina znaša 20 Din, ukovina za tedensko uro na mesec 20 Din. Pri vpisovanju se mora položiti 200 Din, ki se zaračunajo.

Vsa potrebna pojasnila se dajo v petek 2. oktobra pri vpisovanju.

Abiturijentski tečaj na trgovski akademiji v Ljubljani. Predavanja se prične v četrtek, dne 15. oktobra t. l. ob 8. uri zjutraj. Predavalnica se nahaja v poslopju Glasbene Matice, Vegova ulica 7/II., soba št. 14. — Pismeni ali ustmeni priglasi se sprejemajo v pisarni ravnatelja trg. akademije, Aškerčeva ulica 9/II.

Obrtno-nadaljevalna šola v Mariboru prične z rednim poukom v nedeljo, dne 4. oktobra 1925 ob 8. uri dopoldne. Vajenci in vajenke naj pridejo po listke za dodelitev na mestni magistrat, soba št. 2 in sicer oni z začetnimi črkami A do J v imenu v četrtek, dne 1. oktobra, s črkami K do P v petek, dne 2. oktobra, ostali pa v soboto, dne 3. oktobra 1925 vsak dan od 9. do 12. in od 3. do 5. ure. Vajenci in vajenke naj se točno drže gorenje razvrstitve, da ne bo prevelikega navala.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Ribnici je imel dne 27. septembra 1925 peti redni občni zbor, katerega se je udeležilo približno 45 članov. Ker ob napovedanem času 15. uri ni bilo zadostno število članov, je g. načelnik Divjak otvoril ob 16. uri zborovanje, pozdravil navzoče in se zahvalil za udeležbo. Nato preide na dnevni red. Računski zaključek za leto 1924 izkazuje naslednje dohodke: Inkorporacijska pristojbina 8058 Din, letni upravni prispevki 6070 Din. Skupaj 14.128 dinarjev. Stroški so pa ti-le: Prispevki zvezi trgovskih gremijev 3000 Din, prispevki zvezi trg. gremijev 1500 Din, plača tajniku 4000 Din, pisarniške potreščine 1037.85 Din, tiskovine 152.94 Din, naročnina »Trg. lista« 255 Din, naročnina »Uradnega lista« 84 Din, izplačilo za eno srečko zvezi 20 Din. Skupaj 10.049.79 Din. Prebitek z dne 31. decembra 1924 znaša 4078.21 Din. — Bilanca: Aktiva: Naložena imovina v posojilnici 10.971 Din, 50 kupljenih delnic Slov. d. d. 5492.50 Din, pri poštne ček. uradu 965.15 Din, zaostale gremijalne doklade 345 Din, inventar gremija 1460 Din. Čisto gremijalno premoženje z dne 31. dec. 1924 znaša 19.233.65 Din. — Računi in priloge so bile od pregledovalcev računov gg. Ivana Lovšina in Franca Pušta pregledane in se je ugotovilo, da je bila blagajniška knjiga z vsemi prilogami vred v redu in se je dalo tajništvu absolutorij. — Nato je bil sprejet proračun za leto 1925. Dohodki: imovina v posojilnici izza leta 1924 v znesku Din 19.233.65. Stroški: pisarniške potreščine 1500 Din, tiskovine 200 Din, potni stroški 1500 Din, nakup inventarja 400 Din, tajniška plača 6000 Din, letni upravni prispevki 3500 Din, »Trgovski list« in »Uradni list« 264 Din, razni nepredvideni stroški 1000 Din. Skupaj 14.364 Din. Rekapitulacija: proračunskih dohodkov izkazuje bilanca 19.233 Din 65 p; proračunanih izdatkov 14.264 Din; saldo-ostanek 4869 Din 65 p. — Doklade za leto 1926 se bodo pobirale ponavadi, po večini trgovskih podjetij: 10, 15, 20, 25 in 30 Din ter od protokoliranih trgovskih družb pa 40 in 50 dinarjev. Od tega denarja je treba Zvezi gremijev, in sicer: od vsakega protokoliranega člana ali družbe 20 Din in neprotokoliranega člana pa 10 Din za upravne stroške nakazati. — Ker sta trgovca Ivan Zidar in Luka Burja iz Ribnice obrtne liste za trgovino mešanega blaga odložila, sta bila izvoljena v odbor namesto teh gg. trgovca Jože Petrič iz Zdenске vasi in Anton Adamič iz Vidma. — Za zvezne delegate so bili sledeči gospodje imenovani: Josip Divjak, Filip Peterlin in Ivan Lovšin iz Ribnice, Evgen Ivanc iz Sodražice, Ivan Lavrič iz Travnika, Anton Drobnič iz Dobropolj in Ivan Jaklič iz Kolpe, p. Vel. Lašče. — Na predlog g. podnačelnika Frana Fajdiga se je zapisnik »Zvezec« z dne 15. apr. 1925 prečital in na željo g. trgovca Viktorja Ličena iz Dobropolj pa dopisa o krošnjarstvu z dne 23. jun. 1925 št. 565 in z dne 3. jul. 1925 št. 577 navzočim prečitala. — Nato je načelnik ob pol 18. uri zaključil zborovanje.

Učne tečaje priredi Trgovsko društvo Merkur v Ljubljani tudi letos. Pričetek začetkom oktobra. Poučevalo se bo: srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo, event. stenografijo. Knjigovodstvo se namerava poučevati posebej začetnike-trgovske pomočnike in prodajalke. Prijave vsak dan od 6. do 7. ure v pisarni Gradišče 17/I. — Odbor.

Plesni tečaj Trgovskega društva Merkur v Ljubljani se otvori v soboto dne 3. oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna (Gradišče 17/I.) vsak dan od 6. do 7. ure zvečer. — Odbor.

RAZNO.

Volitve v obrtno in vzklicno sodišče v Ljubljani se vrše dne 18. in 20. oktobra 1925, in sicer volijo: a) I. volilni razred delodajalcev, oziroma podjetnikov v torek, dne 20. oktobra 1925 od 8. zjutraj do 13. ure popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata, soba št. 22, na Mestnem trgu; b) II. volilni razred delavcev, oziroma delojemalcev v nedeljo, dne 10. oktobra 1925, od 8. zjutraj do 13. ure popoldne v veliki dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu, kakor je označeno na volilnih izkaznicah, katere bodo prejeli vsi vpisani volilni upravičenci v prihodnjih dneh dostavljene v svoje obrate. Voliti se smejo samo osebe, ki so vpisane v volilnem imeniku.

Državna borza dela v Mariboru. Od 20. do 26. septembra je bilo pri tej borzi dela 132 prostih mest prijavljenih, 226 oseb je iskalo službe, v 69 slučajih je borza posredovala uspešno in 8 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 26. septembra pa je bilo 5451 prostih mest prijavljenih, 7823 oseb je iskalo službe, v 2242 slučajih je borza posredovala uspešno in 588 oseb je odpotovalo.

Brezposelnost v Ameriki. — V Zedinjene države Amerike je v času od 1. julija 1924. do 30. junija 1925. došlo 164 tisoč 387 novih naseljencev, dočim jih je v preidocem letu došlo več nego trikrat toliko. V novi domovini se po statističnih podatkih udomačijo najprej poljedelski delavci, dočim ostali nekvalificirani delavci ne dobe zaslužka in se vračajo. V navedeni dobi je došlo v Ameriko okroglo 28.000 nekvalificiranih delavcev, izselilo se jih je pa 43.000. Izvršilni odbor delavske stranke je sklenil, da se bo do skrajnosti upiral vsakemu olajšanju sedanjega naseljevalnega ukrepa zakona. Brezposelnost je večja nego se splošno domneva. Povprečno se more računati, da je približno dva milijona industrijskih delavcev brezposelnih. To število se pa od tedna do tedna zvišuje. Samo od rudarjev jih je izgubilo v l. 1925 približno 200.000 delo.

Slaba vinska letina v Rumuniji. Po poročilih iz Rumunije bo radi stalnega dežja rumunska letina popolnoma propadla. Grozdje gnije na trti, odpada, kar pa ostane jagod na grozdu, ne zore. Letošnja vinska letina bo torej v Rumuniji kvantitativno mala, kvalitativno pa slaba. Na sedmograških trgih je povpraševanje po starem vinu zelo živo in cene rastejo. — Letina češpelj pa zelo bogata in se je mnogo porabila za slivovko.

Drobne vesti. Na Švedskem so dobili v zadnjem času zelo bogata bakrena najdišča, v okraju Skelleftea. Baker so dobili ali čist ali pa v rudi z 12 do 13% bakrene vsebine. V rudi je tudi zlato in srebro. Ta bakrena najdba je največja v Evropi že več desetletij sem. Z napravo potrebnih pripomočkov bodo dobavili lahko vsako leto 100.000 do 150.000 ton bakra. — Velikan med električnimi lokomotivami se nahaja v Ameriki. Lokomotiva je dolga 45.6 m, tehta 574.000 kg in ima moč 7125 HP. Da vozi lahko po krivuljah, mora biti tak orjak sestavljen iz treh ločljivih delov. Zgradili bodo še 36 takih lokomotiv. — Ruski inženir Konstantinov je dobil način dobivanja joda iz petroleja in petrolejskih ostankov. Ruska vlada bo to izkoristila v svrhu stvaritve nove barvne industrije. — V Ameriki so vpeljali nov način hladitve avtomobilnega motorja, potom pare. — V svrhu večje gospodarske in tehniške izrabe antenskih zgradb velikih štacij, so začeli namesto navadne zračne lestve z antenami ploskovne oblike. — V Ameriki delajo tla v sobah čimdalje bolj iz papirja. Higijenično je to velika pridobitev, izločeno je nabiranje prahu in umazanje. Obenem so taka tla slab prevajalec zvoka in toplote in pa cenejša so. — Od zadnjih omenjenega telefonskega kabla med New-Yorkom in Chicago v skupni dolžini 1378 km, jih gre 230 km pod zemljo; stroški naprave znašajo 27 milijonov dolarjev. — Pred kratkim so dobili novo radioaktivno snov, radon, kojega radioaktiviteta je 180.000 krat večja, kakor radijeva. Seveda stane 1 gram okoli 200.000 dolarjev; zaradi večje moči bo pa morda vendarle

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

bolj poceni, kakor radio sam. — Amerikanci uporabljajo star časniški papir kot tiskovni papir. Z natriumtetraortatom odstranijo saje itd in dobijo popolnoma bel rabljiv papir. Pri današnji ogromni uporabi lesa pri časnikih bo nova znajdba narodnogospodarsko veličanske vrednosti.

Ljubljanska borza.

30. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 80, bl. 83; loter. drž. renta za vojno škodo den. 375; zast. listi Kranj. dež. banke den. 20, bl. 25; kom. zadolž. Kranjske dež. banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica den. 201, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka den. 220, bl. 240; Merkantilna banka den. 101, bl. 102, zaklj. 101; Prva hrv. štedionica den. 1005; Kreditni zavod den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne den. 124, bl. 124, zaklj. 124; Trboveljska prem. družba den. 360, bl. 368; Združene papirnice Vevče den. 130, »Nihag« den. 37, bl. 39; Stavna družba den. 165, bl. 180.

Blago: Jamski les, po uzancih ljubljanske borze, fco nakl. post., 5 vag., den. 170, bl. 170, zaklj. 170; hmelovke, ravne, neobeljene, od 6 m napr. komad, fco naklad. post. bl. 6; breza, okrogla, 10—30 cm, fco nakl. post. bl. 350; late 25/50, 30/50, monte, fco meja bl. 540; pšenica dom., fco Ljubljana den. 265; koruza sremška, par. nakl. post. bl. 185; koruza sremška, par. slavonska postaja, 1 vag., den. 216, bl. 216, zaklj. 216; koruza v storžih, par. slavonske postaje bl. 75; koruza nova, november, december, januar, v enakih delih, par. slavonska postaja, 100% kasa pri sklepu bl. 122.50; fižol ribničan, fco Ljubljana den. 300; fižol prepeličar, fco Ljubljana den. 340; fižol mandolon, fco Ljubljana den. 290; fižol mandolon, fco Postojna trans., 1 vag., den. 350, bl. 350, zaklj. 350.

TRŽNA POROČILA.

Ljubljanski trg. Prešli teden je bilo veliko pomanjkanje jaje ter je bila cena za par 3.25 do 3.50 Din. Jurčkov izredno lepih se je obilo prodajalo ter skoro vedno vse pokupilo. Na trg prihaja že gojenjsko sadje, zlasti jabolka vseh vrst ter cena zanje ni pretirana. Sezona češpelj je pri kraju in je dobrih že težko dobiti. — Goveje meso: v mesnicah po mestu 16 do 19 Din, na trgu 15 do 18 Din kg,

kg jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter, ledic, možganov 18 do 19, jeter 7.50 do 10, telečjega mesa 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, svinjskega mesa 20 do 27.50, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 27.50, glave 7.50, parkljev 5, trebušne slanine 29 do 30, mešane slanine 28, slanine kranjskih prašičev 22.50 do 25, slanine na debelo 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, koštrunovega mesa 15, kozličevine 20, konjskega mesa 9 do 12; kg krakovskih in debrecinskih klobas 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, polprekajenih kranjskih 32 do 40, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 30 do 35; majhen piščanec 12 do 15, večji 15 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 35 do 40, raca 25 do 30, domač zajec 8 do 18, divji zajec 35 do 55; kg krapa 26 do 32.50, šljajna 25 do 30, ščuke 25 do 30, postrvi 55 do 60, klina 13.50 do 15, mreže 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50, liter mleka 2.50 do 3, kg srovega masla 40, čajnega 55, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 9 do 10, eno jajce 1.50 do 1.75; liter starega vina 14 do 24, čaša piva 3, vrček 4.25 do 4.50, steklenica 5 do 5.50; kg bele kruha 5.75, črnega in rženega 4.75. Sadje: kg luksuznih jabolk 7, jabolko I. vrste 5 do 6, II. 4 do 5, III. 2 do 4, luksuznih hrušk 10 do 12, hruška I. vrste 7 do 8, II. vrste 5 do 6, III. 2 do 4, ena limona 75 para do 1 Din, kg svežih fig 10, kostonja 8, orehov 10, luščanih orehov 35, češpelj 3 do 5, suhih češpelj 16 do 18, suhih hrušk 9 do 10, kuten 10, grozdja 7 do 12. Špecerijsko blago: kg kave Portoriko 64 do 76, Santos 52 do 56, Rio 45 do 50, pražene kave I. vrste 80 do 92, II. 60 do 64, III. 51 do 56, kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15.50, kavne primesi 20, riža 8 do 10, liter namiznega olja 22, jedilnega 20, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, soli 4.50, popra 38 do 42, paprike 32, sladke paprike 52, testenin 10 do 12, pralnega luga 3.50, čaja 75. Mlevski izdelki: kg moke št. 0 5.25 do 5.50, št. 1 5, št. 2 4.50 do 4.75, št. 3 4 do 4.25, št. 6 3 do 3.50, kaše 6, ješprenja 6 do 7, ješprenjčka 10 do 14, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 7 do 9, ržene moke 4 do 4.50. Žito: q pšenice 300 do 310, rži 275 do 300, ječmena 220 do 240, ovsu 230 do 270, prosa 330, koruze 245, ajde 225 do 335, fižola 350 do 400, graha 400, leče 600. Kurivo: q premoga 27 do 46, kubični meter drv 140 do 180, mehkih 100. Krma: q sladkega sena 75, polsladkega 50, kislega 40, slame 50. Zelenjava in gobe: kg glavne solate in ajserice 5 do 7, endivije 4.75 do 5, radiča 10 do 12, poznega zelja 75 para, rdečega zelja 2 do 2.50, kislega zelja 3.50,

ohrova 1.50 do 2, karfiol 10 do 20, kolerab 6 do 7, kolerab podzemljic 75 para, špinace 6 do 7, paradižnikov 6 do 7, kumar 1 do 1.50, buč 1 do 1.50, fižola v stroju 5 do 7, čebule 2 do 2.50, česna 15, krompirja 1.25, repe 75 para, kisle repe 3, korenja 75 para do 4 Din, peteršilja in zelenjave za juho 7 do 8, pese 3, redkve 3 do 4, merca jurčkov 3.75 do 4.50. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 26. septembra 1925.

Mariborski trg (26. septembra 1925.) Kmetje so pripeljali 34 voz s svinjskim mesom, 40 s krompirjem, čebulo, zelenjavo in drugimi živili in 20 s sadjem naloženih voz na trg. Slaninarji so prodajali svinjino po 22 do 30, slanino 25 do 30 in drob 15 do 20 Din kg, domači mesarji pa govedino po 10 do 15, teletino 15 do 20, svinjino 17.50 do 20, drob 8 do 15, klobase 20 do 40, prekajeno meso 35 do 40 in gujat po 40 do 50 dinarjev kilogram. — **Perutnine** je bilo komaj 400 komadov, katera se je prodajala: piščanec 15 do 30, večji 30 do 75 dinarjev par, kokoši 30 do 60, race, gosi, purani mladi in stari 30 do 120 Din komad, domači zajci 8 do 50, divji 80 do 100 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetlice:** Krompir 9.50 do 10 Din merik (7 in pol kg), oziroma 1.50 do 1.75 Din kg, solata 1 do 2 Din kg, glavna solata 0.25 do 2, kumarce 0.10 do 2, ohrovt in ohrovtna repa 0.50 do 1.50, zeljnate glave 0.25 do 2, buče 1 do 3 Din komad, paradižniki 1 do 2, kislja repa 2, kislja zelje 3 do 3.50, trapistovski sir 25, ovčji sir 20 Din kg; čebula 1.25 do 4, česen 3 do 6 Din venec, fižol 1.25 do 3 dinarje liter, jajca 1.50 do 1.75 Din komad, mleko 2.50 do 3, maslino olje 30 do 50, bučno olje 26 do 30, smetana 12 do 14 dinarjev liter, med 30, maslo 46 do 48, kuhano 54 do 60 dinarjev kilogram, jabolka 5 do 8, hruške 6 do 10, češplje (ponehujejo) 4 do 8, breskve 4 do 10, grozdje 6 do 8 Din kg; limone 1 do 1.75, melone 3 do 15, karfiol 2 do 7 dinarjev komad, sirček 1 do 8 Din hlebček; koruza, ječmen, pšenca so ostali pri dosedanjih cenah. Cvetlice so se podražile, 1 do 8, z lonci vred 15 do 75 Din komad. — **Lončena in lesena roba** 0.50 do 1.60, brezove metle 2 do 5, leseni ročni vozički 250 do 500 dinarjev komad, koruzna slama 25 do 30 dinarjev vreča. — **Seno in slama** na mariborskem trgu. V sredo 23. septembra so kmetje pripeljali 4 vozove sena, 2 vozova otave in 1 voz slame; v soboto 26. septembra pa 7 vozov sena, 2 vozova otave in 3 vozove slame na trg. Cene so bile senu 50 do 70, otavi 60, slami pa 30 do 50 dinarjev za 100 kg; slama se je prodajala tudi po 1.75 do 2 dinarja snop.

Dunajska blagovna borza (30. septembra). Vsled močnega nazadovanja cen

pšenici na ameriških berzah v izmeru 4 centov je bila v večerajšnjem prometu tendenca še nadalje nlačna. To se je zlasti videlo v veliki vzdržljivosti vseh interesentov. Notacije so bile zato pri pšenici, rži in ovsu znižane za pol šilinga, pri turščici pa za četrt. — Notirale so v šilingih za 100 kg, včevši davek na poslovni promet, izvzemši carino, uradno v cenah za veletrgovino: pšenica, domača 36.50—38, madžarska s Potisja 42 do 43, rž, domača 27—29, ječmen 35—42, turščica 30.75—31.75, oves 28—29.

DOBAVA, PRODAJA.

Prodaja starih ognjenih cevi. Ekonomsko odelenje Direkcije drž. žel. v Ljubljani ima v zalogi materialnega skladišča Maribor večjo količino starih, za železniški obrat neuporabljivih ognjenih cevi iz vlečenega železa v dolgotrajnosti 1—5 m. Cevi so uporabne za ograje itd. in se oddajajo privatnim strankam po ceni Din 2.50 za 1 kg loko materialno skladišče Maribor kor. kol. Stranke, katere reflektirajo na dobavo takih cevi, naj predložijo tozadavne pravilno kolekovane (kolek za 5 Din in 20 Din) prošnje direktno ekonomskemu odeljenju direkcije drž. žel. v Ljubljani.

Dobave. Direkcija drž. rudnika v Ljubljani sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe glede dobave žičnikov (klinec); direkcija drž. železnice v Ljubljani do 6. oktobra t. l. glede dobave raznih torb ter do 9. oktobra t. l. glede dobave jeklenih kroglic za ležišča; direkcija drž. rudnika v Brezi do 20. oktobra t. l. glede dobave jamskih karbidnih svetilk. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. oktobra t. l. pri direkciji drž. železnice v Ljubljani glede dobave 500 ton ostravskega plinskega premoga ter glede dobave 5000 kg banka-kositra; pri direkciji drž. železnice v Subotici glede dobave železnega materiala; pri direkciji državnih železnice v Sarajevu glede dobave materiala iz medi. — Dne 23. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnice v Ljubljani glede dobave 250 ton kovaškega premoga; pri direkciji državnih železnice v Subotici glede dobave borovih in jelovih desk ter glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; pri direkciji drž. žel. v Sarajevu glede dobave bakrenih cevi in peči. Dne 24. okt. t. l. pri direkciji drž. žel. v Subotici glede dobave predmetov za signalne in varnostne naprave; pri direkciji državnih železnice v Sarajevu glede dobave firmeža in glede dobave primesi za barve. — Dne 25. oktobra t. l. pri direkciji drž. železnice v Zagrebu glede dobave hrastovih pragov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Cenjene trgovce
tem potom obveščam, da imam komisijsko zalogo
žepnih baterij znamke **'VIBRA'**
VIDO BRATOVŽ, trgovska agentura
Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phönix.
Istolam posamezne dele za stroje in kosa, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Pouk o voženju na stroj brezplačen! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Galanterija! ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezonine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi **najugodnejše** pri

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

Veletrogovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Izšla je
Blasnikova
Velika Pratika

za navadno leto 1926,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštovan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg štev. 12

Oglašajte v
„Trgovskem listu“!

Najcenejši in čisti
predtisk ženskih ročnih del
v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.
Matek & Mikeš
LJUBLJANA -- Dalmatinova ulica štev. 13.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posestnice i. t. d. i. t. d.
Lastna knjigovoznica.